

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ
ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ**

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЦЕНТР
ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

**Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім
беру: жағдайы және даму болашағы**

Әдістемелік ұсынымдар

**Дополнительное образование детей в Республике
Казахстан: состояние и перспективы развития**

Методические рекомендации

Астана, 2015

«Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім беру: жағдайы және даму болашағы» (әдістемелік ұсынымдар) – Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Республикалық қосымша білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК – Астана, 2015., - 226 бет.

«Дополнительное образование детей в Республике Казахстан: состояние и перспективы развития» (методические рекомендации) - Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования, Астана, 2015 г., 226 с.

Әдістемелік ұсынымдарда Қазақстан республикасында балаларға қосымша білім беру жүйесін талдау, оның ағымдағы жағдайы, ұйымның бағыттары мен түрлері, заңнамалық, нормативтік құқықтық, материалдық-техникалық және әдіснамалық қамтамасыз етілуі ұсынылады.

Формалды емес білім берудегі балалардың сабақтан тыс уақытын ұйымдастыру бойынша шетелдік тәжірибе берілген. Балаларға қосымша білім беру жүйесін тиімді дамыту, сондай-ақ қысқы және ұзақ мерзімді даму болашағы бойынша әдістемелік ұсынымдар берілген. Қазақстан республикасында балалар мен жасөспірімдер туризмі және балалардың техникалық шығармашылығын дамытуда тұжырымдамалық тәсілдер ұсынылуда.

Оқушыларды бейіналды дайындау және бейінді оқытуды іске асыруда жалпы орта, кәсіби-техникалық, жоғары және балаларға қосымша білім беру ұйымдары қызметінің кіріктіру рөлі қарастырылған.

Әдістемелік ұсынымдар балаларға қосымша білім беру үдерісін іске асыратын білім беру ұйымдарындағы педагогикалық қызметкерлерге арналған.

В методических рекомендациях представлен анализ системы дополнительного образования детей в Республике Казахстан, его текущее состояние, направления и виды организаций, законодательное, нормативное правовое, материально-техническое и методологическое обеспечение системы.

Описан зарубежный опыт по организации внеурочного времени детей в неформальном образовании, представлены методические рекомендации по эффективному развитию системы дополнительного образования детей, также краткосрочные и долгосрочные перспективы развития, концептуальные подходы к развитию детско-юношеского туризма и технического творчества детей в Республике Казахстан.

Рассмотрена роль интеграции деятельности организаций общего среднего, профессионально-технического, высшего и дополнительного образования детей в реализации предпрофильной подготовки и профильного обучения школьников.

Методические рекомендации адресованы широкому кругу педагогических работников организаций образования, осуществляющих образовательный процесс дополнительного образования детей.

*Рекомендовано к печати методическим советом Республиканского учебно-методического центра дополнительного образования
(Протокол № 2 от 26. 06.2015 г.)*

© Республикалық қосымша білім беру
оқу-әдістемелік орталығы, 2015

Мазмұны

1.	Кіріспе	4
2.	Қазақстан Республикасында қосымша білімнің даму тарихы	7
3.	Қазақстан Республикасындағы қосымша білім беру жүйесінің заманауи жағдайы	16
4	Формалды емес білім беру саласында балалардың бос уақытын ұйымдастыру бойынша шетелдік тәжірибе	34
4.1.	Қазақстан Республикасында қосымша білім беру жүйесінің даму болашағы	42
4.2.	Туризм – өскелең ұрпақтың мазмұнды демалуын және бос уақытын ұйымдастырудың тиімді тәсілі	48
4.3.	Балалардың ғылыми-техникалық шығармашылығы – тұлғаның креативті ойлау қабілетін дамыту жағдайы	59
4.4	Қосымша білім жүйесіндегі адамгершілік-патриоттық тәрбие	75
5.	Қосымша білім жүйесінде балалардың көркем эстетикалық тәрбиесін ұйымдастыру	86
6.	Қорытынды	110
7.	Қолданылған әдебиет	113

Содержание

1.	Введение	115
2.	История развития дополнительного образования в Республике Казахстан	118
3.	Современное состояние системы дополнительного образования в Республике Казахстан	127
4.	Зарубежный опыт по организации внеурочного времени детей в неформальном образовании	146
4.1.	Перспективы развития системы дополнительного образования в Республике Казахстан	154
4.2.	Туризм – эффективная форма организации содержательного отдыха и занятости молодого поколения	160
4.3.	Научно-техническое творчество детей как условие развития креативного мышления личности	172
4.4	Нравственно-патриотическое воспитание в системе дополнительного образования	188
5.	Организация художественно-эстетического воспитания детей в системе дополнительного образования	199
6.	Заключение	225
7.	Использованная литература	228